YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (laajennettu toinen jaosto)

8 päivänä maaliskuuta 1995 *

Asiassa T-2/93 (92),

Société anonyme à participation ouvrière Compagnie nationale Air France, kotipaikka Pariisi, asiamiehenään asianajaja Eduard Marissens, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajaja Lucy Dupongin toimisto, 14 A rue des Bains,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen osaston virkamies Francisco Enrique Gonzáles Díaz ja komissioon sijoitettu kansallinen virkamies Géraud de Bergues, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies Georgios Kremlis, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jota tukevat

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehinään John D. Colahan, Treasury Solicitor's Department, sekä barrister Christopher Vajda, Englanti ja Wales, prosessiosoite Luxemburgissa Yhdistyneen kuningaskunnan suurlähetystö, 14 boulevard Roosevelt,

TAT SA, ranskalainen yhtiö, kotipaikka Tours (Ranska), asiamiehinään asianajaja Antoine Winckler, Pariisi, ja solicitor Romano Subiotto, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Elvinger et Hoss, 15 Côte d'Eich,

ja

British Airways plc, englantilainen yhtiö, kotipaikka Hounslow (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan solicitor William Allan ja solicitor James E. Flynn, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Loesch et Wolter, 11, rue Goethe,

väliintulijoina,

jossa vaaditaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 19.5.1994 antamassa tuomiossa T-2/93, Air France vastaan komissio, Kok. s. II-323, kantajan korvattavaksi määrättyjen väliintulija TAT SA:n oikeudenkäyntikulujen määrän vahvistamista.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja B. Vesterdorf, tuomarit D. P. M. Barrington, A. Saggio, H. Kirschner ja A. Kalogeropoulos,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Oikeudenkäynti

1 Compagnie nationale Air France, (jäljempänä Air France), on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 5.1.1993 jättämällään hakemuksella laittanut vireille ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklaan perustuvan kanteen, jossa vaaditaan komission 27.11.1992 tekemän, neuvoston 21 päivänä joulukuuta 1989 yrityskeskittymien valvonnasta (tarkastettu käännös julkaistu EYVL 1990 L 257, s. 13, jäljempänä "asetus") antaman asetuksen N:o 4064/89/ETY soveltamismenettelyä koskevan osan perusteella tehdyn päätöksen (IV/M.259 — British Airways v. TAT, jäljempänä "päätös") kumoamista. Tarkastelun kohteena olleessa yrityskeskittymässä oli kysymys siitä, että British Airways oli hankkinut 49,9 % TAT European Airlines -yhtiön osakekannasta; loput 50,1 % jäivät edelleen TAT SA:n (jäljempänä TAT) omistukseen.

2 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on 15.7.1993 antamallaan määräyksellä hyväksynyt Yhdistyneen kuningaskunnan, British Airwaysin ja TAT:n väliintulon, jossa ne tukevat komissiota.

3 Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päättänyt aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvitystoimia.

4 Asianosaisia on kuultu näiden vaatimusten ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 23.2.1994 suullisessa käsittelyssä esittämien kysymysten johdosta.

5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on 19.5.1994 antamallaan tuomiolla hylännyt kanteen ja velvoittanut Air Francen korvaamaan niin omat kuin muun muassa väliintulija TAT:n oikeudenkäyntikulut.

6 TAT:tä edustanut asianajotoimisto on 1.6.1994 päivätyllä, Air Francelle osoitetulla kirjeellä vaatinut Air Francelta 328 000 Ranskan frangin (FRF) suuruisen määrän korvaamista. Summa koostuu kuluista (puhelinneuvottelut, faxit, asiakirjojen valmistuskustannukset, valokopiot, postimerkit, matka- ja majoituskustannukset), joiden osuus on 19 908 FRF, sekä palkkioista, joiden osuus on 308 092 FRF.

7 Näissä olosuhteissa Air France on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 4.7.1994 jättämällään hakemuksella pyytänyt tuomioistuinta vahvistamaan TAT:lle korvattaviksi tulevat oikeudenkäyntikulut 65 600 FRF:ksi.

8 TAT on 5.9.1994 esittänyt huomautuksensa oikeudenkäyntikulujen määrittämispyynnön johdosta. Muut oikeudenkäynnissä osallisina olleet eivät ole esittäneet huomautuksia.

Pääasian ratkaisu

9 Air France on oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevan pyyntönsä tueksi esittänyt seuraavat perustelut:

— kanteen tutkittavaksi ottamista koskevan kysymyksen osalta TAT on väliintulokirjelmässään rajoittunut käsittelemään amerikkalaista oikeuskäytäntöä, jonka osalta sen oli vain tarvinnut kopioida sen sisältö;

— pääasian osalta TAT on rajoittunut tukemaan komission kantaa;

— suullisen käsittelyn aikana TAT on esittänyt puhtaasti poliittisia, asiaan liittymättömiä huomautuksia, joissa on rajoituttu käsittelemään valtion tukiin liittyviä kysymyksiä;

— näissä olosuhteissa ei olisi ollut välttämätöntä, että TAT:tä edusti kaksi asianajajaa.

10 Air France korostaa vielä sitä, että kulujen määrä vaikuttaa yhtälailla hämmästyttävältä, kun otetaan huomioon TAT:n objektiivinen tarve väliintuloon.

11 TAT puolestaan, vastatessaan Air Francen perusteluihin, on laatinut yhteenvedon väliintulokirjelmänsä sisällöstä samoin kuin niistä huomautuksista, joita se on esittänyt suullisen käsittelyn aikana. TAT kiistää Air Francen esittämät väitteet siitä,

etteivät nämä olisi olleet perusteltuja. Sen mukaan Air Francen esittämä oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskeva pyyntö on vain lisäosoitus tämän pysyvästä halusta vastustaa sovellettavan oikeuden ja Euroopan yhteisöjen tuomiovaltaa käytettäessä tehtyjen päätösten seurauksia.

12 Väliintulokirjelmänsä sisällön osalta TAT korostaa muutoin, että kysymys kanteen tutkittavaksi ottamisesta, jonka olivat esittäneet kolmannet kilpailijat komission yrityskeskittymiä koskevan päätöksen johdosta, oli uusi ja että TAT:llä tältä osin oli ollut perusteltu syy analysoida amerikkalaista oikeutta.

13 Työn laajuuden osalta TAT korostaa, että jutun hoitamisen yhteydessä on ollut välttämätöntä tutkia perinpohjin oikeudellista ja taloudellista kirjallisuutta, asiakirjavihkon kaikkia osia ja yhteensovittaa jatkuvasti toimintaa komission ja British Airwaysin kanssa, mikä on myös vaatinut useita kokouksia. Näissä olosuhteissa TAT:llä on ollut oikeus käyttää niin asianajajaa kuin tämän kohtuuhintaista kirjeenvaihtotoimistoa, jotta työ olisi tullut hoidetuksi tehokkaammin. Asianajotoimiston TAT:ltä väliintulokirjelmän laatimisesta ja TAT:n edustamisesta suullisessa käsittelyssä laskuttamien työtuntien kokonaismäärä oli noin 168 tuntia.

14 TAT korostaa myös, että asian taloudellisen merkityksen vuoksi korkeat palkkiot olivat hyväksyttäviä. Tältä osin TAT viittaa saksalaiseen asianajajien palkkiosääntöön, jota soveltamalla olisi päädytty TAT:n asianajajien pyytämiä palkkioita paljon suurempiin palkkioihin.

15 Lopuksi TAT muistuttaa, että laskutetut kulut muodostuvat väliintulon yhteydessä syntyneistä kuluista. Tästä johtuen se pyytää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vahvistamaan kulut sellaisina, kuin ne ovat olleet TAT:tä edustaneen asianajotoimiston Air Francelle lähettämässä, 1.6.1994 päivätyssä kirjeessä.

16 Aluksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, yhteisöoikeudellisten asianajajien palkkioita koskevien säännösten puuttuessa, sen tulee vapaasti arvioida asiassa esille tulleita seikkoja ja ottaa huomioon oikeudenkäynnin kohde ja luonne, sen yhteisöoikeudellinen merkitys sekä asian vaikeusaste, riita-asian oikeudenkäynnin asiamiehille tai avustajille aiheuttama työn määrä ja oikeudenkäynnin taloudellinen merkitys asianosaisille; tällöin se ei ota huomioon kansallisia asianajajien palkkiosääntöjä eikä mahdollista asianosaisten ja näiden edustajien tai avustajien välillä tässä tarkoituksessa tehtyä sopimusta (yhteisöjen tuomioistuimen määräys, asia 318/82, Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio, 26.11.1985, Kok. 1985, s. 3727 ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräys, asiat T-18/89 ja T-24/89, Tagaras v. yhteisöjen tuomioistuin, 25.2.1992, Kok. 1992, s. II-153, 13 kohta).

17 Tässä tapauksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että asiassa on ollut tarpeen analysoida niin taloudellisia kuin oikeudellisiakin kysymyksiä sekä tutkia monimutkaisia tosiasioita. Oikeudenkäynnin luonteesta johtuen TAT:llä oli oikeus käyttää edustajanaan niin asianajotoimistoa kuin tämän kirjeenvaihtotoimistoakin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, toisaalta, että nämä perustelut soveltuvat yhtälailla TAT:n edustukseen suullisen käsittelyn aikana.

18 TAT:in väliintulokirjelmän sisällön suhteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, ettei TAT ole, kuten Air France on väittänyt, perustellessaan väitettään siitä, ettei kannetta tulisi ottaa tutkittavaksi, rajoittunut ainoastaan asiaa koskevaan amerikkalaiseen oikeuskäytäntöön. Tässä suhteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa muutoin, ettei kirjelmään sisällytettyä amerikkalaista oikeutta koskevaa lyhyttä analyysiä ole tässä tapauksessa, asianhaarat huomioon ottaen, pidettävä tarpeettomana.

19 Edelleen, vaikka TAT on käsitellyt väliintulokirjelmässään kysymystä kanteen ottamista tutkittavaksi, se on myöskin esittänyt sellaisia pääasiaa koskevia omia näkemyksiään ja asiallisia huomautuksia, jotka eroavat komission kirjelmässä esitetyistä.

20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa vielä, etteivät Air Francen suullisen käsittelyn kulusta esittämät väitteet ole perusteltuja. Mikäli on totta, että muutamia TAT:n suullisessa käsittelyssä esittämiä huomautuksia voidaan pitää "poliittisina", ne eivät kuitenkaan muodostaneet kuin osan sen esittämistä huomautuksista.

21 Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, ettei TAT:n asianajajien laskuttamia kuluja, sellaisina kuin ne on esitetty 1.6.1994 päivätyssä, edellä mainitussa kirjeessä, ole syytä pienentää, sillä niitä on pidettävä oikeudenkäynnin luonne huomioon ottaen kohtuullisina.

22 Vaikka Air Francen TAT:n kuluvaatimusta vastaan esittämiä tarkkoja vastaväitteitä ei voida hyväksyä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen, kuten edellä on muistutettu, on vapaasti harkittava, mihin määrään asti asianosaisen asianajajilleen maksamat palkkiot voidaan saada takaisin siltä asianosaiselta, joka on velvoitettu ne korvaamaan.

23 Tässä suhteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi, että niin oikeudenkäynnin luonne kuin siinä kyseessä olleet taloudelliset intressitkin ovat peruste korkeisiin palkkioihin.

24 Asian yhteisöoikeudellisesta merkityksestä, aiheen vaikeudesta ja riita-asian oikeudenkäynnin TAT:n asianajajille aiheuttaman työn määrästä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kuten myös TAT:n väliintulokirjelmästä ilmenee, tämä on enimmäkseen keskittynyt kolmansien kilpailijoitten komission yrityskeskittymiä koskevien päätösten johdosta nostamien kanteiden tutkittaviksi ottamisen edellytyksiä koskevaan kysymykseen, jonka johdosta TAT:n asianajajien suorittamat laajat tutkimukset ovat olleet tarpeen.

25 Edellä esitetystä johtuen määrätään, että Air Francen on korvattava TAT:lle oikeudenkäyntikuluina 220 000 FRF, johon summaan sisältyvät TAT:n asianajajille aiheutuneet kulut.

26 Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, määrätessään korvattaviksi tulevista oikeudenkäyntikuluista, on ottanut huomioon kaikki asianhaarat tähän hetkeen mennessä, ei ole aihetta antaa erillistä määräystä asianosaisille tästä liitännäisestä oikeudenkäynnistä aiheutuneista kustannuksista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto)

on määrännyt:

Kantajan on korvattava väliintulija TAT SA:lle aiheutuneina oikeudenkäyntikuluina 220 000 FRF.

Annettiin Luxemburgissa 8 päivänä maaliskuuta.

Kirjaaja

H. Jung

Laajennetun toisen jaoston puheenjohtaja

B. Vesterdorf